

Melnychenko, S. V. "Metodyka doslidzhennia yakosti obsluhovuvannia na turystychnykh pidpryemstvakh" [Methodology of studying the quality of service at tourist enterprises]. *Visnyk KN-TEU*, no. 1 (2012): 24-33.

Sakhnenko, O. I. "Metody otsinky liudskoho kapitalu" [Methods of assessment of human capital]. *Ekonomika i suspilstvo*, no. 10 (2017): 24-27.

Shulhina, L. M., and Tkeshelashvili, M. L. *Marketynhove upravlinnia turystychnymy pidpryemstvamy* [Marketing management of tourism enterprises]. Kyiv; Ternopil: Aston, 2011.

Shulhina, L., and Ivankevych-Rak, B. "Metody analizu ta otsiniuvannia v protsesi upravlinnia obsluhovuvanniam spozhyvachiv" [Methods of analysis and evaluation in the process of customer service management]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politehnika»*, no. 690 (2013): 276-285.

УДК 338.48

ФОРМУВАННЯ КОМПЛЕКСНИХ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

© 2018 БОШОТА Н. В.

УДК 338.48

Бошота Н. В. Формування комплексних логістичних систем як чинник підвищення конкурентоспроможності туристичних підприємств

Метою статті є формування комплексних логістичних систем як головний чинник підвищення конкурентоспроможності туристичних підприємств із застосуванням логістичних підходів і концепцій в організації діяльності туристичних підприємств, яка ґрунтується на врахуванні функціональних особливостей туристичного бізнесу. Розв'язано низку завдань: сформувати власне бачення поняття «логістична система туристичного підприємства»; дослідити сучасні найбільш впливові тенденції розвитку туристичної галузі; розробити схему формування комплексної логістичної системи туристичних підприємств із урахуванням її ключових елементів; з'ясувати важливість застосування саме комплексної логістичної системи туристичних підприємств. Під час дослідження використано такі методи дослідження: метод індукції та дедукції – для деталізації об'єкта дослідження, а також для дослідження теоретичних основ логістичних систем; формалізації – для побудови схеми комплексної логістичної системи; графічний – для ілюстрації результатів дослідження; логічного узагальнення – для формулювання висновків дослідження. Таким чином, проведене дослідження підтверджує, що формування комплексної логістичної системи туристичних підприємств є необхідною передумовою як для розвитку туристичного бізнесу, так і для залучення іноземних інвестицій у галузь.

Ключові слова: логістика, логістична система, фінансовий та інформаційний потік, туризм, ефективність функціонування.

Рис.: 1. **Табл.:** 3. **Бібл.:** 10.

Бошота Неля Василівна – кандидат економічних наук, старший викладач, кафедра фінансів, Мукачівський державний університет (вул. Ужгородська, 26, Мукачєво, 89600, Україна)

E-mail: papnw@gmail.com

УДК 338.48

UDC 338.48

Бошота Н. В. Формирование комплексных логистических систем как фактор повышения конкурентоспособности туристических предприятий

Целью статьи является формирование комплексных логистических систем как фактор повышения конкурентоспособности туристических предприятий с применением логистических подходов и концепций в организации деятельности туристических предприятий, которая основана на учете функциональных особенностей туристического бизнеса. Решен ряд задач: сформировать собственное видение понятия «логистическая система туристического предприятия»; исследовать современные наиболее влиятельные тенденции развития туристической отрасли; разработать схему формирования комплексной логистической системы туристических предприятий с учетом ее ключевых элементов; выяснить важность применения именно комплексной логистической системы туристических предприятий. В ходе исследования использованы следующие методы исследования: метод индукции и дедукции – для детализации объекта исследования, а также для исследования теоретических основ логистических систем; формализации – для построения схемы комплексной логистической системы; графический – для иллюстрации результатов исследования; логического обобщения – для формулировки выводов исследования. Таким образом, проведенное исследование подтверждает, что формирование комплексной логистической системы туристических предприятий является необходимым условием как для развития туристического бизнеса, так и для привлечения иностранных инвестиций в отрасль.

Ключевые слова: логистика, логистическая система, финансовый и информационный поток, туризм, эффективность функционирования.

Рис.: 1. **Табл.:** 3. **Библ.:** 10.

Бошота Неля Васильевна – кандидат экономических наук, старший преподаватель, кафедра финансов, Мукачевский государственный университет (ул. Ужгородская, 26, Мукачєво, 89600, Украина)

E-mail: papnw@gmail.com

Boshota N. V.

The Formation of Complex Logistic Systems as a Factor of Increase of Competitiveness of Tourism Enterprises

The article is aimed at formation of complex logistic systems as a factor of increase of competitiveness of tourism enterprises with application of logistical approaches and conceptions in the organization of activity of tourism enterprises, which is based on consideration of the functional peculiarities of tourism business. A number of tasks have been solved: forming own vision of the concept of «logistics system of tourism enterprise»; researching the modern most influential tendencies of development of tourism branch; developing the scheme of formation of a complex logistic system of tourism enterprises taking account of its key elements; identifying the importance of application of a complex logistics system of tourism enterprises. In the course of the research the following methods were used: induction and deduction method – to detail the object of research, as well as to study the theoretical bases of logistics systems; formalizing method – for the construction of a complex logistics system; graphic method – to illustrate the results of the research; method of logical generalization – for the formulation of conclusions of the research. Thus, the conducted research confirms that formation of a complex logistic system of tourism enterprises is a necessary condition both for development of tourism business and for attraction of foreign investments in the industry.

Keywords: logistics, logistics system, financial and information flow, tourism, efficiency of operation.

Fig.: 1. **Tbl.:** 3. **Bibl.:** 10.

Boshota Nelja V. – Candidate of Sciences (Economics), Senior Lecturer, Department of Finance, Mukachevo State University (26 Uzhhorodska Str., Mukachevo, 89600, Ukraine)

E-mail: papnw@gmail.com

Функціонування туристичних підприємств України стикається з певним рядом проблем під час їх діяльності у несприятливому середовищі. Однією з головних потреб туристичного підприємства є підвищення конкурентоспроможності, адже туристичний ринок є досить насиченим. Споживачі послуг обирають туристичне підприємство серед цілої плеяди як туристичних агентів, так і туристичних операторів, кількість яких є досить значною.

Саме тому підприємство туристичної галузі потребує знаходження певних переваг у своїй діяльності серед конкурентів. Цього можливо досягти за формування комплексних логістичних систем, які є чинником підвищення конкурентоспроможності в туристичній галузі за сучасних умов функціонування, адже наразі рівень розвитку логістики в Україні є досить слабким.

Дослідженням логістичних систем займалась велика кількість економістів, серед яких: Н. Питуляк, О. Тарасенко, К. Ковтуненко, Д. Скоморохін, Н. Ценклер, О. Кузьміна, Л. Грицина, В. Орлова, С. Оришко, Г. Дорожкіна, А. Хоменко, І. Смирнов, О. Андрухова, Б. Анікіна, А. Бакути, В. Николайчук та інші [1–5; 7–10].

В той же час питанню формування комплексних логістичних систем як чинника підвищення конкурентоспроможності приділено недостатньо уваги, особливо з погляду туристичних підприємств, саме тому це питання є достатньо актуальним для дослідження.

Головною метою цієї роботи є формування комплексних логістичних систем як головний чинник підвищення конкурентоспроможності туристичних підприємств із застосуванням логістичних підходів в організації діяльності туристичних підприємств, яка ґрунтується на врахуванні функціональних особливостей туристичного бізнесу.

Із сучасним розвитком економіки сфера послуг стає ключовим сектором економіки, адже вона стрімко розвивається та переходить на якісно новий рівень завдяки глобалізаційним процесам економіки, адаптації до мінливих умов ринкового середовища та інформатизації суспільства. Розвиток туризму та вдосконалення логістичної системи є двома невід'ємними частинами ефективного функціонування туристичного бізнесу, а запровадження логістичних концепцій містить соціальне спрямування.

Багато науковців вивчали поняття «Логістична система», що, своєю чергою, дало змогу сформулювати особисте бачення цього поняття з туристичним спрямуванням (табл. 1).

На думку Н. С. Питуляк, формування логістичної системи забезпечує підвищення ефективності економічних процесів і зниження загальних витрат підприємств. В Україні кількість підприємств, що працюють на основі концепцій логістики, є невеликою. Переважно це підприємства з іноземними інвестиціями, які мають окремі відділи логістики та добре сформовану логістичну систему [8, с. 218].

Вважаємо, що думка автора цілком вірна, та погоджуємось з тим, що підвищення рівня логістики у туристичних підприємств буде поштовхом для надходження в галузь іноземних інвестицій зі зниженням рівня загальних витрат.

Якщо враховувати сучасні мотиваційні поштовхи у туристичному бізнесі, то туристичне підприємство отримало недостатньо доходів, зважаючи на мету туристичний поїздок у 2014–2016 рр., про що свідчать дані табл. 2.

За результатами досліджень спостерігаємо, що частка іноземних громадян, які прибули до України з метою туризму, зросла до рівня 1,3 %, порівняно до попереднього року приріст становить 25,3 %, проте загальна

Таблиця 1

Трактування визначення «логістична система»

Автор(-и)	Визначення
Питуляк Н. С.	Логістична система – це система, наділена адаптивними властивостями, яка виконує логістичні операції і функції, має розвинуті зв'язки із зовнішнім середовищем, які можуть бути зворотними, та складається переважно з декількох підсистем [8, с. 219]
Ковтуненко К. В., Скоморохін Д. В.	Логістична система – це адаптивна система зі зворотним зв'язком, що виконує ті чи інші логістичні операції і функції та складається з декількох підсистем [3, с. 62]
Орлова В. В., Оришко С. П.	Логістична система являє собою структуровану адаптивну систему, яка складається з елементів, з'єднаних у процесі управління сервісними та супутніми їм фінансовими та інформаційними потоками [7, с. 138]
Грицина Л. А.	Під логістичною системою розуміють складну структуровану економічну систему, яка складається з елементів (підсистем), взаємозв'язаних у процесі управління рухом матеріальних, інформаційних, фінансових потоків, має високі адаптивні властивості та зв'язок із зовнішнім середовищем [1, с. 145]
Кузьміна О. В.	Логістична система на рівні підприємства будується з позицій стратегічних цілей та оптимізації основних бізнес-процесів підприємства, охоплює сферу діяльності однобізнесового підприємства та забезпечує вирішення локальних питань у рамках окремих функціональних елементів логістичної системи [4, с. 73]
Власне визначення	Логістична система туристичного підприємства – це комплексна система, яка складається з різних підсистем, що з'єднані між собою логістичними потоками, має зв'язок із зовнішнім середовищем і вирішує стратегічні цілі та завдання туристичного характеру

Мотивація туристичних поїздок іноземних громадян до України у 2014–2016 рр. [6]

Мета	2014 р.		2015 р.		2016 р.		Приріст 2016/2015
	Осіб	Частка, %	Осіб	Частка, %	Осіб	Частка, %	
Службова	46085	0,4	40479	0,3	33007	0,2	↓ 18,5%
Ділова	2556	0,0	615	0,0	195	0,0	↓ 3,2 разу
Туризм	146804	1,1	137906	1,1	172848	1,3	↑ 25,3 %
Приватна	9696854	74,3	11525239	89,4	12963324	95,3	↑ 12,5 %
Навчання	1109	0,0	101	0,0	2087	0,0	↑ 20,7 разу
Релігійна	1942	0,0	5431	0,0	5501	0,0	↑ 1,3 %
Культурний Та Спортивний Обмін	494	0,0	17	0,0	6108	0,0	↑ 359,3 разу
Транзит	341709	2,6	461638	3,6	266564	2,0	↓ 42,3%
Інша	2811585	21,5	714805	5,5	156282	1,1	↓ 4,6 разу
Всього:	13049138	100	1288231	100	13605916	100	↑ 5,6%

частка є досить незначною, тому впровадження комплексної логістичної системи є очевидним. Аналогічна ситуація спостерігається у дослідженні українських туристів як споживачів туристичних послуг у підприємств туристичного бізнесу.

За даними Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, обсяг діяльності туристичних підприємств щороку зростає, що підтверджено зростанням надходжень від туристичної діяльності (в тому числі

надходження операторів та агентів), тобто відбувається підвищення ролі туристичних підприємств на ринку України (табл. 3).

Зважаючи на сучасну економічну ситуацію (табл. 3), темп зростання діяльності туристичних підприємств вказує на позитивні зміни на туристичному ринку та щорічні зростання від 10 до 63 %. Проте формування комплексної логістичної системи дасть позитивні зрушення, які будуть більш вагомими за вже існуючі.

Таблиця 3

Діяльність туристичних операторів та агентств за 2014–2016 рр. [6]

Збір податкових платежів	2014 р.	2015 р.	2016 р.	Темп зростання у % 2015/2014	Темп зростання у % 2016/2015
	тис. грн	тис. грн	тис. грн		
Діяльність туристичних операторів					
Юридичні особи	108511,4	133171	175356,5	122,73	131,68
Діяльність туристичних агентств					
Юридичні особи	64350,4	71179,5	80413,7	110,61	112,97
Фізичні особи – підприємці	19170,8	23857,6	38881,4	124,45	162,97

На сучасному етапі розвитку туристичного підприємства логістика вирішує такі завдання: швидке надання усіх видів послуг у визначених обсягах до місця споживання конкретному споживачеві; динаміка політики продажу послуг в умовах раціоналізації попиту; якісне виконання всіх замовлень у мінімальні строки; прискорення оборотності оборотного капіталу туристичного підприємства шляхом задоволення запитів споживачів послуг.

Дорожкіна Г. М. і Хоменко А. М. вважають, що: «Оптимальний рівень туристичних цінностей та раціональна логістика місць туристичного обслуговування мають велике значення для розвитку місцевої інфраструктури за обґрунтованого прогнозування обсягів надання туристичних послуг» [2, с. 240].

Усі види систем логістики виникали поступово, протягом поетапного розвитку логістики та її концеп-

цій, що супроводжувалось певними суперечностями та відмінностями [8, с. 219].

На думку Орлової В. В. та Оришка С. П., основне завдання логістики – досягнення з найменшими витратами максимальної пристосованості підприємств закладів гостинності до мінливих ринкових умов, отримання переваг перед конкурентами, підвищення прибутку [7, с. 137].

В основу формування логістичних систем покладені принципи системного підходу:

- ✦ послідовність просування по етапах створення системи;
- ✦ узгодження інформаційних, фінансових, ресурсних та інших характеристик проєктованих систем;
- ✦ відсутність конфліктів між цілями окремих підсистем і цілями всієї системи [3, с. 63].

Інструментарій логістики надає можливість підвищити ефективність діяльності підприємства за рахунок оптимізації матеріальних, трудових, фінансових та інформаційних потоків через раціоналізацію структури логістичної системи [2, с. 236].

Формування логістичної системи туристичного підприємства має бути спрямоване на удосконалення логістичних процесів і зменшення загальних витрат суб'єкта господарювання [8, с. 220].

Особливістю логістичних зв'язків є їх багатоланковість, практично відсутність одноступеневих логістичних зв'язків, нестійкість і суперечливість відносин між окремими ланками і, як наслідок, зменшення кількості довготривалих зв'язків, а також нерівноправність окремих ланок [9, с. 95].

Завдання ж інформаційної логістичної системи полягає у забезпеченні загальної корпоративної служби логістики, а також додаткових та обслуговуючих підрозділів, інформацією та засобами аналізу для прийняття оперативних і стратегічних рішень по всіх логістичних

процесах. Чим вище рівень інтеграції основних бізнес-процесів компанії, чим вище ступінь інтеграції самого логістичного процесу, тим менше необхідність у координації, бо вона природним чином вписується в управління бізнес-процесами [4, с. 75–76].

Невід'ємною частиною логістичної системи підприємства виступає механізм управління, що забезпечує вплив на чинники, від стану яких залежить ефективність діяльності компанії в цілому. Практична реалізація моделі логістичної системи інтегрованої компанії пов'язана з її доведенням до конкретної системи формування механізму управління логістикою промислового підприємства, яка спрямована на забезпечення відповідності логістичних потреб кожного окремої структури, що входить до інтегрованої компанії, встановленим пріоритетам розвитку компанії та потребам зовнішнього економічного середовища [4, с. 77].

Вважаємо, що туристична галузь, що надає специфічні послуги, має формувати логістичну систему комплексно, враховуючи всі етапи діяльності (рис. 1).

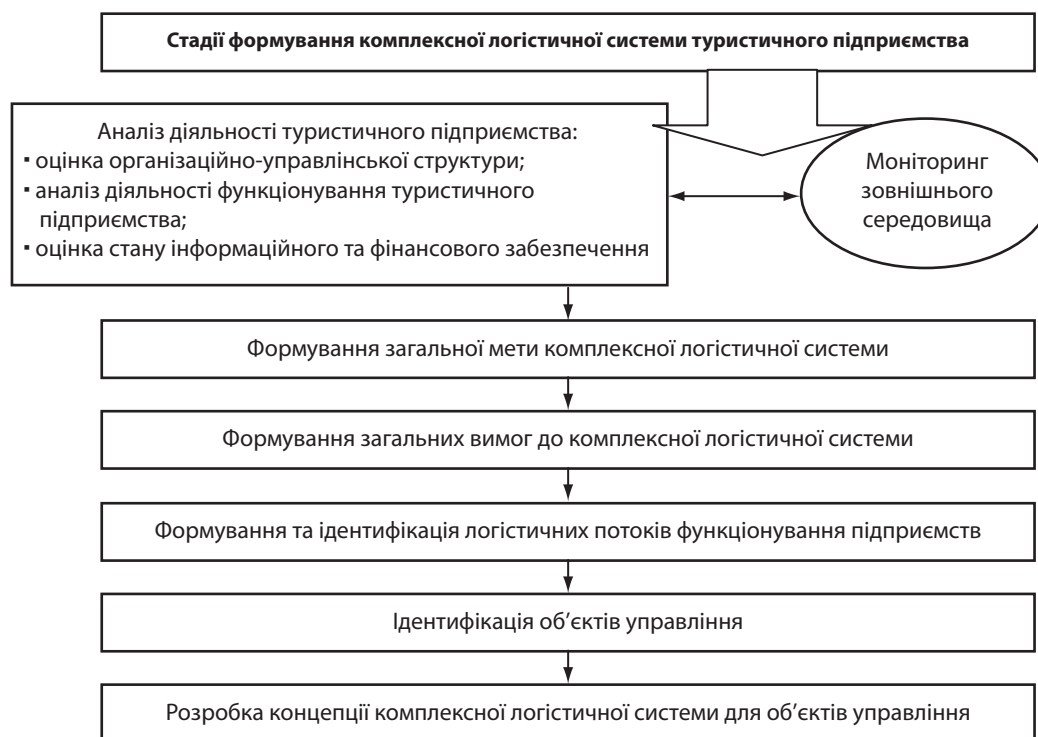

Рис. 1. Схема формування комплексної логістичної системи туристичних підприємств

Стадії формування комплексної логістичної системи туристичних підприємств (рис. 1) варто розпочати з аналізу діяльності внутрішнього середовища туристичного підприємства, а саме: оцінки організаційно-управлінської структури, аналізу діяльності функціонування та оцінки стану забезпечення із урахуванням впливу зовнішнього середовища, адже для туристичного підприємства зовнішнє середовище є досить мінливим і насиченим.

Комплексна організація діяльності туристичних підприємств на основі логістичної системи супроводжується позитивними наслідками для його структурних одиниць (рис. 1). У практичній діяль-

ності туристичного бізнесу поступово відбувається максимальна адаптація підприємства до умов зовнішнього середовища, тому що логістична система – це основа підвищення ефективності функціонування туристичних підприємств за сучасних умов господарювання. Комплексність у формуванні логістичних систем важлива для туристичного підприємства, тому що вирішується проблема оптимізації, тобто керування логістичною системою здійснюється в цілому. В цьому випадку оптимізація керування логістичною системою туристичних підприємств передбачає поєднання постачальників послуг, надання самих послуг та їх розподілу. Цей підхід у логістиці об'єднує різні функціональні сфери на мікротамакrorівні.

Важливим питанням у логістиці туристичних підприємств є формування системи управління інформаційними та фінансовими потоками, або якщо в цілому, то логістичні потоки (рис. 1), адже вчасно вивчена інформація допомагає виявити конкурентні переваги, а управління грошовими потоками забезпечує досягнення стратегічних і тактичних цілей діяльності, від чого залежить розвиток туристичного підприємства та його кінцевий результат діяльності.

Запровадження логістичної системи допоможе підвищити гнучкість і мобільність внутрішньогосподарської системи функціонування, покращить логістичні зв'язки, а також скоротить витрати в кожній ділянці роботи туристичного підприємства. При зменшенні витрат на окремих ланках логістичного ланцюга зменшуються загальні витрати, покращується організація праці, підвищується результативність та ефективність виконання окремих логістичних процесів туристичного підприємства.

Основою формування логістичної системи виступає так званий логістичний потік, під яким загалом розуміють упорядковану та структуровану сукупність об'єктів, які об'єднані в єдине ціле за спільними ознаками, спрямовані, інформаційно наповнені, мають певне призначення та можуть бути кількісно та якісно вимірюваними [5].

Комплексна логістична система є необхідною умовою підвищення конкурентоспроможності туристичного підприємства, адже в цьому випадку підприємство набуває компетенції в галузі логістики, яка є необхідною передумовою притоку іноземних інвестицій.

Створення ідеальної комплексної логістичної системи туристичних підприємств неможливо, оскільки кожне з підприємств ставить перед собою різну мету та цілі діяльності, проте підвищення конкурентоспроможності є можливим за розробки унікальної логістичної системи для кожного туристичного підприємства окремо для вирішення стратегічних завдань.

У той же час модель формування комплексної логістичної системи туристичного підприємства є неповною, адже вона повинна включати також і стадії реалізації, які забезпечують умови для належної інтеграції логістичного підходу у всі сфери діяльності підприємства. Проте її створення буде ефективним за практичного вивчення конкретних туристичних підприємств.

ВИСНОВКИ

Отже, формування комплексних логістичних систем є передумовою для підвищення конкурентоспроможності туристичного підприємства в Україні. Логістична система туристичного підприємства – це комплексна система, яка складається з різних підсистем, що з'єднані між собою логістичними потоками, має зв'язок із зовнішнім середовищем і вирішує стратегічні цілі та завдання туристичного характеру.

Перспективи подальших досліджень полягають у тому, щоб на основі схеми формування комплексної логістичної системи розробити стадії реалізації моделі логістичної системи для туристичного підприємства. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Грицина Л. А. Формування логістичної системи підприємства при веденні міжнародного бізнесу. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2013. № 6. Т. 1. С. 145–147.
2. Дорожкіна Г. М., Хоменко Л. М. Логістика туристичних послуг. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2015. № 5 (1). С. 236–241.
3. Ковтуненко К. В., Скоморохін Д. В. Логістична система підприємства: визначення, властивості, класифікація. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2014. № 3. С. 60–72. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecmebi_2014_3_11
4. Кузьміна О. В. Логістична система вертикально-інтегрованої компанії. *Вісник Донецького університету економіки та права*. 2013. № 2. С. 73–80. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vduetp_2013_2_16
5. Кузьміна О. В. Теоретичний аналіз основних понять логістики. *Вісник Донецького університету економіки та права*. 2012. № 1. С. 182–189.
6. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua>
7. Орлова В. В., Оришко С. П. Система логістичного управління готельним підприємством. *Карпатський край*. 2012. № 2. С. 136–141. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kkr_2012_2_22
8. Питуляк Н. С. Логістична система – основа підвищення ефективності функціонування підприємств сфери послуг. *Інноваційна економіка*. 2013. № 6. С. 218–221. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2013_6_53
9. Тарасенко О. В. Логістична система як основа кластерної стратегії підвищення конкурентоспроможності м'яса та м'ясопродуктів. *Вісник Дніпропетровського університету. Сер.: Економіка*. 2014. Т. 22, Вип. 8 (1). С. 92–99. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdumov_2014_22_8\(1\)_15](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdumov_2014_22_8(1)_15)
10. Ценклер Н. І. Логістична система та інноваційний розвиток економіки Карпатського регіону в умовах євроінтеграції. *Економічний форум*. 2016. № 1. С. 84–91. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2016_1_14

REFERENCES

- Dorozhkina, H. M., and Khomenko, L. M. "Lohistyka turystrychnykh posluh" [Logistics of tourist services]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, no. 5 (1) (2015): 236-241.
- Hrytsyna, L. A. "Formuvannia lohistychnoi systemy pidpryemstva pry vedenni mizhnarodnoho biznesu" [Formation of the logistics system of an enterprise in conducting international business]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu* vol. 1, no. 6 (2013): 145-147.
- Kovtunencko, K. V., and Skomorokhin, D. V. "Lohistychna systema pidpryemstva: vyznachennia, vlastyvosti, klasyfikatsiia" [Logistics system of the enterprise: definition, properties, classification]. *Ekonomika. Menedzhment. Biznes*. 2014. http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecmebi_2014_3_11
- Kuzminova, O. V. "Lohistychna systema vertykalno-intehrovanoi kompanii" [Logistic system of vertically integrated company]. *Visnyk Donetskoho universytetu ekonomiky ta prava*. 2013. http://nbuv.gov.ua/UJRN/vduetp_2013_2_16
- Kuzminova, O. V. "Teoretychnyi analiz osnovnykh poniat lohistyky" [Theoretical analysis of basic concepts of logistics]. *Visnyk Donetskoho universytetu ekonomiky ta prava*, no. 1 (2012): 182-189.
- Oftsiniyi sait Ministerstva ekonomichnoho rozvytku i to-rhivli Ukrainy. <http://www.me.gov.ua>
- Orlova, V. V., and Oryshko, S. P. "Systema lohistychnoho upravlinnia hotelnym pidpryemstvom" [The system of logistic management of a hotel enterprise]. *Karpatskyi kraj*. 2012. http://nbuv.gov.ua/UJRN/kkr_2012_2_22

Pytuliak, N. S. "Lohistychna systema - osnova pidvyshchennia efektyvnosti funktsionuvannia pidpriemstv sfery posluh" [The logistics system is the basis for increasing the efficiency of the service sector enterprises]. *Innovatsiina ekonomika*. 2013. http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2013_6_53

Tarasenko, O. V. "Lohistychna systema yak osnova klasternoi stratehii pidvyshchennia konkurentospromozhnosti miasa ta miasoproduktiv" [Logistics system as the basis of cluster strategy

for improving the competitiveness of meat and meat products]. *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu*. Ser.: *Ekonomika*. 2014. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdumov_2014_22_8\(1\)_15](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdumov_2014_22_8(1)_15)

Tsenkler, N. I. "Lohistychna systema ta innovatsiinyi rozvytok ekonomiky Karpatskoho rehionu v umovakh ievrointehratsii" [Logistics system and innovative development of the economy of the Carpathian region in conditions of European integration]. *Ekonomichnyi forum*. 2016. http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2016_1_14

УДК 338.48

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ІНВАЙРОНМЕНТАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

© 2018 МАЩЕНКО М. А., КЛІМЕНКО О. М.

УДК 338.14

Мащенко М. А., Кліменко О. М. Еколого-економічні проблеми інвайронментальної безпеки України

Метою статті є визначення загального механізму оцінки еколого-економічних загроз та екологічних збитків у пролонгованому дослідженні для забезпечення інвайронментальної безпеки держави. Показано необхідність нового підходу до державного регулювання через досягнення інвайронментальної безпеки, що дозволить зменшити напругу економіко-екологічних проблем в Україні. Для реалізації цього підходу наведено загальний механізм оцінки еколого-економічних загроз та екологічних збитків, який здійснюється через формування цілісної системи витрат. Систему витрат наведено в статті у вигляді поглибленого механізму оцінки еколого-економічних загроз на прикладі екологічних наслідків. Структуризація та підготовка системи витрат до прикладних розрахунків є наступним етапом цього пролонгованого дослідження.

Ключові слова: інвайронментальна безпека, екологічні збитки, еколого-економічні загрози.

Рис.: 2. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 8.

Мащенко Марина Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри політичної економії, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: Maryna.Mashchenko@m.hneu.edu.ua

Кліменко Олена Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри політичної економії, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: swill@i.ua

УДК 338.14

Мащенко М. А., Клименко Е. Н. Эколого-экономические проблемы инвайронментальной безопасности

Целью статьи является определение общего механизма оценки эколого-экономических угроз и экологических убытков в продолжительном исследовании для обеспечения инвайронментальной безопасности государства. Показана необходимость нового подхода к государственному регулированию через достижение инвайронментальной безопасности, что позволит уменьшить напряженность эколого-экономических проблем в Украине. Для реализации данного подхода приведен общий механизм оценки эколого-экономических угроз и экологических убытков, который осуществляется через формирование целостной системы расходов. Система расходов приведена в статье в виде углубленного механизма оценки эколого-экономических угроз на примере экологических последствий. Структуризация и подготовка системы расходов к прикладным исследованиям является следующим этапом данного пролонгированного исследования.

Ключевые слова: инвайронментальная безопасность, экологические убытки, эколого-экономические угрозы.

Рис.: 2. **Табл.:** 1. **Библ.:** 8.

Мащенко Марина Анатольевна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры политической экономии, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харьков, 61166, Украина)

E-mail: Maryna.Mashchenko@m.hneu.edu.ua

Клименко Елена Николаевна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры политической экономии, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харьков, 61166, Украина)

E-mail: swill@i.ua

UDC 338.14

Mashchenko M. A., Klimenko O. M. Ecological and Economic Problems of Environmental Security

The article is aimed at defining a common mechanism for assessing the ecological and economic threats and ecological losses on the basis of a long-term study to ensure the environmental security of the State. The necessity of a new approach to the State regulation through achievement of environmental security is displayed, that will allow to reduce tensions of the ecological-economic problems in Ukraine. For implementation of this approach, a general mechanism for estimation of ecological-economic threats and ecological losses is provided, which is carried out through formation of an integral costs system. The costs system is presented in the article in the form of an in-depth mechanism for estimating the ecological-economic threats on the example of ecological impacts. Structuring and preparation of the costs system for applied researches is the next stage of this prolonged research.

Keywords: environmental security, ecological losses, ecological and economic threats.

Fig.: 2. **Tbl.:** 1. **Bibl.:** 8.

Mashchenko Maryna A. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Political Economy, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9a Nauky Ave., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: Maryna.Mashchenko@m.hneu.edu.ua

Klimenko Olena M. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Political Economy, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9a Nauky Ave., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: swill@i.ua